

Rīgā, 2016. gada 27. oktobrī

Adresāts:
SIA "Kaugas"
Reģ.nr. 52103074671
Ļāvu iela 17
Liepāja LV-3411, Latvija

Kopija:
Dabas aizsardzības pārvalde
Baznīcas iela 7
Sigulda LV-2150, Latvija

EKSPERTA ATZINUMS

Nr. 2016/42

1. Eksperta atzinuma mērķis

Eksperta atzinuma sagatavošanas mērķis ir pēc SIA "Kaugas" pasūtījuma Dabas aizsardzības pārvaldes publiskā iepirkuma "Aleju apsekošana un izvērtēšana" (Nr. DAP 2016/22) ietvaros sniegt eksperta vērtējumu par 22.11.2005. MK noteikumos Nr.888 "Noteikumi par aizsargājamām alejām" iekļauto **Priekuļu aleju** tās izpētes un robežu izvērtēšanas kontekstā. Mērķa sasniegšanai izvirzīti šādi uzdevumi (1) izvērtēt alejas aizsardzības statusu un tās novērtējumu teritorijas plānošanas dokumentos (2) veikt alejas apsekošanu dabā, lai pārbaudītu, vai alejā ir īpaši aizsargājamo sūnu un ķērpju atradnes, novērtēt alejas nozīmi konstatēto īpaši aizsargājamo sūnu un ķērpju sugu saglabāšanā ilgtermiņā (4) sniegt rekomendācijas nepieciešamo apsaimniekošanas pasākumu veikšanai alejā konstatēto īpaši aizsargājamo sūnu un ķērpju sugu saglabāšanas kontekstā (5) apzināt pieejamo kultūrvēsturisko informāciju par Priekuļu aleju (6) sniegt ieteikumus par alejas robežas optimālo novietojumu no bioloģiskās vērtības, alejas saglabāšanas viedokļa un ainaviskās situācijas

Eksperta atzinums ir sagatavots par sugu grupām – sūnas, ķērpji. Atzinumā ir sniegta informācija par 14.11.2000. LR MK noteikumos Nr. 396 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu" uzskaitītajām sūnu un ķērpju sugām.

Eksperta atzinums ir sagatavots divos identiskos eksemplāros (katrs uz 5 lpp), viens no tiem tiek iesniegts atzinuma pasūtītājam SIA "Kaugas", otrs paliek eksperta rīcībā.

2. Eksperta atzinuma sagatavošanas metodes

Alejas esošais aizsardzības statuss noteikts, balstoties uz Dabas datu pārvaldības sistēmas "Ozols" datiem, kā arī Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem par īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām. Alejas statusa izvērtējums teritorijas plānošanas

dokumentos sniegts, aplūkojot 13.10.2011. LR Teritorijas attīstības plānošanas likuma 5. pantā minētos dokumentus teritorijai, kurā atrodas aleja. Šie dokumenti ir (1) nacionālajā līmenī - Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija un Nacionālais attīstības plāns (2) reģionālajā līmenī - plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija un attīstības programma (3) vietējā līmenī - vietējās pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģija, attīstības programma, teritorijas plānojumi, lokālplānojumi, detālplānojumi. Atzinumā apskatīti tieši reģionāla un vietējā līmeņa teritorijas plānošanas dokumenti, īpašu uzmanību pievēršot vietēja līmeņa plānošanas dokumentiem, jo tie vistiešāk nosaka attiecīgās teritorijas izmantošanu.

Datu iegūšanā par īpaši aizsargājamajām sūnu un ķērpju sugām izmantota vizuālās uzskaites metode, alejā veicot katra koka apskati ar mērķi konstatēt aizsargājamās sūnu un ķērpju sugas.

Kultūrvēsturiskā informācija par Priekuļu aleju izzināta interneta resursos, kā arī apmeklējot Priekuļu bibliotēku.

3. Alejas aizsardzības statuss

Priekuļu aleja atrodas Gaujas nacionālā parka neitrālās zonas teritorijā. Teritorijas izmantošanu nosaka 30.04. 2009. likums "Gaujas nacionālā parka likums" un uz šī likuma pamata izdotie 02.05.2012. MK noteikumi Nr. 317 "Gaujas nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi".

Priekuļu aleja ir valsts nozīmes aizsargājams dabas piemineklis – aizsargājama aleja. Priekuļu alejas kā dabas pieminekļa statusu, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumus nosaka 02.03.1993. likums "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām", kā arī uz tā pamata izdotie 16.03.2010. MK noteikumi Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" un 22.11.2005. MK noteikumi Nr. 888 "Noteikumi par aizsargājamām alejām".

4. Alejas novērtējums teritorijas plānošanas dokumentos

Priekuļu aleja atrodas Priekuļu novada Priekuļu pagasta teritorijā.

Teritorijas izmantošanu vietējā līmenī nosaka šādi teritorijas plānošanas dokumenti:

- Priekuļu pagasts teritorijas plānojums 2004. – 2016. gadam
- Priekuļu novada attīstības programma 2015. – 2021. gadam
- Priekuļu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013. – 2030. gadam.

Reģionālā līmenī teritorijas attīstību nosaka:

- Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programma 2015 – 2020
- Vidzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014-2030.

Pēc Priekuļu novada mājaslapā www.priekuli.lv publicētās informācijas ir noslēgusies iepirkuma procedūra Priekuļu novada teritorijas plānojuma 2017. – 2029. gadam izstrādei. Iepriekš izstrādātajā Priekuļu pagasta teritorijas plānojumā 2004. – 2016. gadam nav informācijas par Priekuļu aleju, kas skaidrojams ar to, ka teritorijas plānojuma izstrādes laikā vēl nebija stājušies spēkā 22.11.2005. MK noteikumi Nr. 888 "Noteikumi par aizsargājamām alejām", kas nosaka aizsargājamo aleju sarakstu.

Priekuļu novada attīstības programmas 2015. – 2021. gadam esošās situācijas apraksta daļā Priekuļu aleja minēta kā aizsargājama aleja.

Priekuļu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2013. – 2030. gadam Priekuļu aleja minēta kā aizsargājama aleja, kas ietilpst dabas aizsardzības teritorijā. Stratēģijā norādīts, ka dabas aizsardzības teritorijas ilgtermiņa mērķis ir īstenot ilgtspējīgu politiku, ietverot ekonomiskos un sociālos aspektus. Teritorijas prioritāte ir unikālo dabas vērtību un ainavas aizsardzība, kā arī ilgtspējīga izmantošana saskaņā ar teritorijas aizsardzības un izmantošanas noteikumiem.

Vidzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014 – 2030 un Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programma 2015 – 2020 vispārīgi ieskicē Vidzemes mozaīkveida ainavas un kultūrainavas nozīmi, raksturojot to kā neatņemamu kultūrvēsturiskā mantojuma sastāvdaļu. Vidzemes reģiona aizsargājamās teritorijas un objekti šajos plānošanas dokumentos kopumā raksturoti kā neatņemama Vidzemes reģiona vērtība.

5. Alejas apsekošana

Priekuļu aleja apsekota 2016. gada 7. jūlijā plkst. 17:40 – 18:40. Apsekošanas laikā ir mākoņains, vēss laiks bez nokrišņiem, mēreni stiprs vējš.

6. Alejas un tai piegulošās teritorijas vispārīgs raksturojums

Priekuļu alejas shēma un robežu apraksts dots 22.11.2005. MK noteikumu Nr.888 “Noteikumi par aizsargājamām alejām” 8. pielikumā. Priekuļu aleja izvietota Priekuļu ciema Egļu gatvē posmā starp Izmēģinātāju ielu un Priekuļu lauksaimniecības tehnikuma veco korpusu. Aleju veido vidēju dimensiju lapegles, kas stādītas vienā rindā katrā gatves malā (1. – 2. attēls), gatve tiek izmantota kā gājēju ceļš.

1.attēls. Priekuļu aleja, skats no Priekuļu tehnikuma puses. Foto: Evita Oļehnoviča, 2016.

2.attēls. Priekuļu aleja, skats no Inženieru ielas puses. Foto: Evita Oļehnoviča, 2016.

Alejas daļā pie Priekuļu tehnikuma aleja skrajāka, šeit vairāki alejas koki zāģēti un ir saglabājušies lapegļu celmi (3.attēls). Dažās alejas lapeglēs alejā uzstādīti putnu būriši (4.attēls). Alejai piegulošo teritoriju pamatā veido Priekuļu ciema apbūve, alejas posmā pie Inženieru ielas tā no vienas puses robežojas ar parka teritoriju.

3.attēls. Lapeglu celmi Priekuļu alejā. Foto: Evita Oļehnoviča, 2016.

4. attēls. Priekuļu alejas lapeglē uzstādīts putnu būrītis. Foto: Evita Oļehnoviča, 2016.

7. Alejā konstatētās īpaši aizsargājamās sūnu un ķērpju sugas un alejas nozīme šo sugu saglabāšanā.

Priekuļu alejā nav konstatētas īpaši aizsargājamās sūnu un ķērpju sugas, līdz ar to pašlaik aleja ir maznozīmīga no īpaši aizsargājamo sūnu un ķērpju aizsardzības viedokļa.

8. Ieteikumi alejas apsaimniekošanai

No aizsargājamo ķērpju un sūnu viedokļa alejā apsaimniekošana nav nepieciešama. No ainaviskā un alejas saglabāšanas ilgtermiņā viedokļa alejas posmus, kuros sākotnējie alejas koki izkrituši vai nozāģēti, ieteicams atjaunot, stādot jaunas lapegles.

9. Alejas kultūrvēsture

Kultūrvēsturiskā informācija par Priekuļu aleju apzinātajos interneta resursos, kā arī Priekuļu bibliotēkā nebija pieejama.

10. Ieteikumi alejas robežu izmaiņām

Priekuļu aleja ir maznozīmīga no aizsargājamo sūnu un ķērpju sugu aizsardzības viedokļa, tomēr tas nemazina alejas ainavisko vērtību. Ņemot vērā alejas ainavisko situāciju, ieteicams Priekuļu aleju saglabāt valsts nozīmes aizsargājamo aleju sarakstā tās esošajās robežās.

11. Atzinumā norādītie normatīvie akti

Noteikumi par aizsargājamām alejām: Ministru kabineta 2005. gada 22. novembra noteikumi Nr. 888, Latvijas Vēstnesis, 2005, 8. augusts, Nr. 196 (3354)

Teritorijas attīstības plānošanas likums: LR 2011. gada 13. oktobra likums, Latvijas Vēstnesis, 2011, 2. novembris, Nr.173 (4571)

Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām: LR 1993. gada 2. marta likums, Latvijas Vēstnesis, 1993, 25. martā, Nr. 5

Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi: Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumi Nr. 264, Latvijas Vēstnesis, 2010, 30. martā, Nr. 50 (4242)

Gaujas nacionālā parka likums: LR 2009. gada 30. aprīļa likums, Latvijas Vēstnesis, 2009, 20. maijā, Nr. 78 (4064)

Gaujas nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi: Ministru kabineta 2012. gada 2. maija noteikumi Nr. 317, Latvijas Vēstnesis, 2012, 21. maijā, Nr. 78 (4681)

12. Atzinumā norādītie teritorijas plānošanas dokumenti

Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programma 2015 – 2020. Apstiprināta Vidzemes plānošanas reģiona attīstības padomes 2015. gada 27.jūnija sēdē. Pieejama: http://www.vidzeme.lv/lv/regiona_attistibas_planosanas_dokumenti

Vidzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014-2030. Apstiprināta Vidzemes plānošanas reģiona attīstības padomes 2015. gada 27.jūnija sēdē. Pieejama: http://www.vidzeme.lv/lv/regiona_attistibas_planosanas_dokumenti

Priekuļu pagasta teritorijas plānojums 2004 – 2016. gadam. Pieejams: <http://www.priekuli.lv/pasvaldiba/attistibas-planosana/priekulu-pagasts-teritorialais-planojums>

Priekuļu novada attīstības programma 2013. – 2019. gadam. Apstiprināta ar Priekuļu novada domes 2015. gada 24. septembra lēmumu (protokols Nr. 12, 16.). Pieejama: <http://www.priekuli.lv/pasvaldiba/attistibas-planosana/priekulu-novada-attistibas-programma-2015-2021-gadam>

Priekuļu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013. – 2030. gadam. Apstiprināta ar Priekuļu novada domes 2013. gada 19. decembra lēmumu (protokols Nr. 19, 2.). Pieejama: <http://www.priekuli.lv/pasvaldiba/attistibas-planosana/priekulu-novada-ilgtspējīgas-attistibas-strategija-2013-2030-gadam>

Atzinuma sniedzējs

Evita Oļehnoviča
Sugu un biotopu eksperte biotopu grupās: meži un virsāji, purvi;
sugu grupā: sūnas
Sertifikāta numurs: 128
Sertifikāta derīguma termiņš: 13.11.2014.- 12.11.2017.

